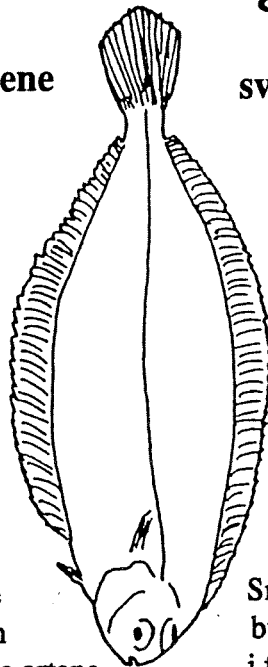

Smørflyndre - en lite utnyttet ressurs i Skagerrak

Smørflyndre er en av fiskeartene trålerne langs Skagerrak-kysten ser på som et mulig supplement til dagens næringsgrunnlag. I dag er det først og fremst

svenske og danske fartøyer som fisker etter smørflyndre, ofte utenfor Norskekysten. Kombinert forsøksfiske og forskning kan gi økt kunnskap om mulig utbytte og om biologien til denne flatfisken.

Smørflyndre (*Glyptocephalus cynoglossus*) og gapeflyndre (*Hippoglossoides platessoides*) er de mest tallrike flatfiskene på dypt vann i Skagerrak og Norskerenna og begge artene er typiske bifangster i reke- og industritrål. Gapeflyndra er ikke aktuell som fiskeressurs, men smørflyndra er verdifull. Den norske rekeflåten i Skagerrak fanger omlag 180 tonn smørflyndre i året, det meste blir omsatt til gode priser. Det er imidlertid danske og svenske fiskere som tar største delen av den årlige fangsten på rundt 1.000 tonn.

På seinvinteren og våren fisker svenske og danske fartøy smørflyndre utenfor norskekysten, spesielt utenfor Telemark på tradisjonelle flyndredrag som ble beskrevet av Johan Hjort og Johan T. Rud allerede i 1930 årene. Norske fiskere har ingen tradisjon i dette fisket, men smørflyndre kan bli et verdifullt supplement til reke, sjøkreps og bunnfisk.

Utbredelse

Smørflyndra er knyttet til leir- og mudderbunnsområder på kontinentalsokkelen og i fjorder på begge sider av Atlanterhavet samt ved Færøyene og Island. I Nordøstatlanteren finnes den fra Biscaya til Kvitsjøen, men foretrekker dybdeområder fra 200 - 500 m og foretrekker temperaturer mellom 3 og 7 grader.

I Norskerenna finnes smørflyndra på alle dyp og i alle områder, men tettheten varierer sterkt og de største fangstene tas på 200 - 400 m dyp. Omfattende trålundersøkelser utført av Universitetet i Bergen og Havforskningsinstituttet i 1980-årene viste en tendens til økende tettheter mot sør og øst i Norskerenna. I Skagerrak var fangstene høye utenfor kysten av Telemark og Aust-Agder. Ungfisken er mest tallrik i grunne områder, men alle størrelser finnes på alle dyp. Smørflyndra ser ikke ut til å ha store sesongmessige vandringer, men de største

fangstene tas rundt 400 m om sommeren og på 300 m om vinteren. Fangstbarheten varierer, men er best på ettervinteren og våren.

Biologi

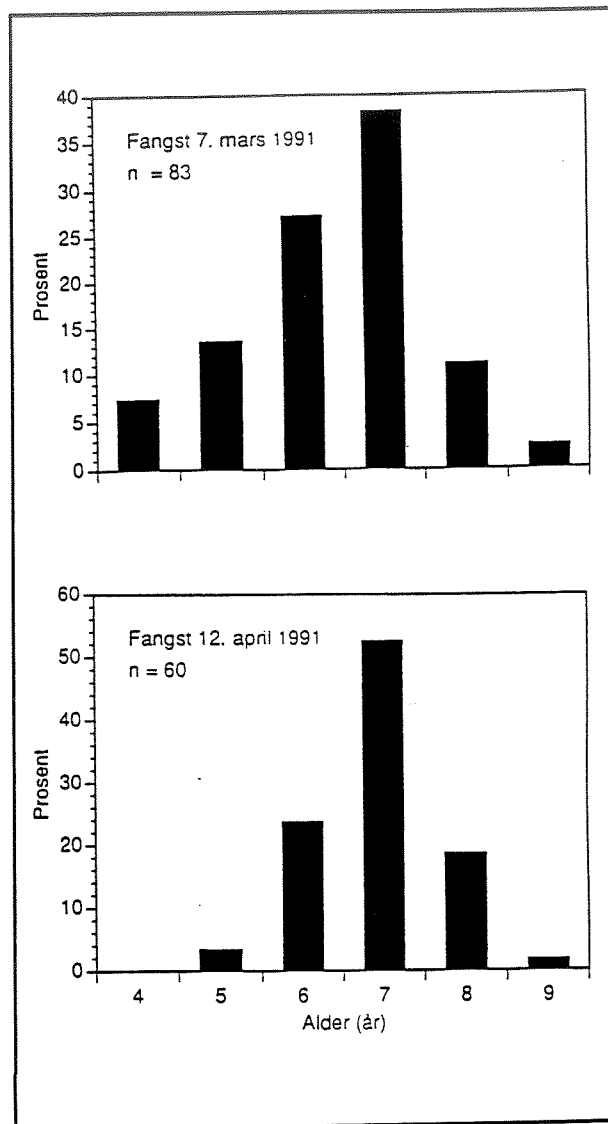
Biologien til smørflyndra er ikke godt nok kjent, men en del arbeid er gjort i Nordvest-atlanteren, hvor det foregår et kommersielt fiske, og i fjordene i Troms. I mellomkrigstiden kartla den svenske forsker Arvid S. Molander svenske trålfangster. Han fant at fangstene besto av fisk opptil 14 år, men trolig kan smørflyndra bli en del eldre. Han mente de kjønnsmodne flyndrene vandret mot dypet for å gyte i perioden mai til september.

Det finnes ikke gode vekstdata fra Skagerrak og heller ikke tilstrekkelig kunnskap om kjønnsmodningsalder og -størrelse eller reproduksjonsbiologi. Der er kjent at smørflyndra har pelagiske egg og larver, men gyteområdene og gytetid er ikke sikkert bestemt. I Norskerenna rekrutterer en ny gruppe småflyndre på rundt 10 cm til reketrål-fangstene om vinteren eller seint på høsten. En antar at disse er fra 1/2 til 3/4 år gamle.

Fra andre deler av utbredelsesområdet er det kjent at smørflyndra vokser langsomt og normalt ikke oppnår markedsstørrelse før etter 6-7 år. Hunnene blir noe større enn hannene. I Nordvestatlanteren og ved Island blir imidlertid fisken betydelig større enn i våre farvann, 60 cm mot maksimalt 50 cm i Skagerrak.

Forsøksfiske

Fra norsk side har det vært drevet litt forsøksfiske etter smørflyndre langs kysten. I 1990 og 1991 foregikk det vesentlig utenfor kysten fra Arendal til Risør. I 1991 ble det brukt en dansk flytetrål og fangstene var på 30 - 90 kg/t. Det meste av fangstene er flyndre over 30 cm og aldersfordelingen viser at det er 4 - 9 år gammel fisk. I 1993 foregår det forsøk utenfor Langesund i regi av Fiskerisjefen for Skagerrakkysten og i samarbeid med Havforskningsinstituttet.

Alderssammensetning av smørflyndre på Skagerrakkysten fisket med flyndretrål under forsøksfisket i 1991. n=antall aldersbestemte fisk.

Potensiell ressurs

Fordi smørflyndrebestanden ikke er tilstrekkelig kartlagt er potensialet for økte fiske ikke kjent, men det er sannsynligvis et visst potensiale. Det er vanskelig å beregne bestand eller tetthet av flyndrearter og derfor er også anslag for produksjonen svært sikre

Smørflyndra vil likevel være en interessant art for en del Skagerrakfiskere, spesielt som supplement til annet fiske.